

ГОДИШНИНИ И ЮБИЛЕИ

**ПЕДАГОГИЧЕСКИ
ФАКУЛТЕТ**

ДЕСЕТ ГОДИНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ НА ВТУ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

Кънчо Чолаков

За десети път, в деня на Светите Братя Кирил и Методий, Педагогически факултет отбелязва своя празник. Десетгодишният период в развитието на един факултет не е достатъчен за създаването на традиции, но е много значим с възможността да се поставят основите и да се избере вярната посока на едно плодотворно дългосрочно развитие. В това отношение може да кажем, че факултетът е успял.

Днес във факултета се обучават редовно и заочно 1734 студенти – 903 в специалност Начална училищна педагогика, 681 в специалност

Предучилищна педагогика, 32 в специалност Музикална педагогика, 45 в специалност Психология и 73 в най-новата ни специалност Социална педагогика.

Учебният процес се води от 6 катедри: Педагогика, Психология, Начална училищна педагогика, Предучилищна педагогика, Музика и Трудово обучение. Катедрите по Педагогика и Психология осигуряват и теоретичната професионална подготовка за всички специалности с учителски профил в Университета. Във факултета работят 51 щатни преподаватели, от които 1 професор, 6 доцен-

ти, 13 кандидати на науките и 13 зачислени в свободна аспирантура. Тези 1 конкурс за професор и 5 за доцент. Единадесет преподаватели, от които 1 професор и 7 доценти четат курсове във факултета, но са на шат в други факултети. Нашите студенти се обучават и от 6 съвместители и 35 хонорувани преподаватели, от които 6 професори и 11 доценти.

За издигане равнището на учебната и научната работа във факултета допринасят и много изтъкнати специалисти от страната и чужбина, привлечени като гост-професори. Почти всички професори педагози и психолози от СУ „Климент Охридски“ са били гост-професори в нашия факултет. Между тях са проф. д-р Жечо Атанасов, проф. д-р Найдено Чакъров, проф. Гаврил Хрусанов, проф. д-р Стефан Мутафов, член-кореспондент проф. Генчо Пиръв, проф. к.п.н. д-р Георги Бишков. Осезателно за предучилищната педагогика е присъствието на проф. д-р Елка Петрова като хоноруван преподавател.

Немислимо бе създаването на специалност „Музикална педагогика“ без активното съдействие и методическата помощ на преподавателите в Музикална академия: проф. Георги Костов, проф. д-р Пенчо Стоянов, проф. Иван Евтимов, проф. Звезда Монова, доц. Киприана Беливанова, доц. Филип Павлов и др.

Много са и чуждестранните гост-професори, оставили следа в развитието на факултета: акад. Василий

Давидов и акад. Валерия Мухина от Академията на педагогическите науки на Русия, проф. Розберг от университета в Айова (САЩ), проф. д-р Жислен Мажерот от университета в Монс, Белгия, професорите Трир, Кречмар и Венге от университета в Иена (Германия) и много други.

Досега във факултета са дипломирани 2096 начални учители и 1459 детски учители. Нашите възпитаници са търсени и предпочитани в цялата страна. И това не е самооценка, а констатация на синдиката на българските учители.

Да си припомним накратко развитието на факултета.

Педагогическият факултет се създава след Постановление на Министерския съвет от 22 юли 1983 г., с цел подготовка на детски учители и учители в I-та степен на тогавашното ЕСПУ (I – III клас). През май 1984 г. АС избира първото деканско ръководство в състав: декан – доц. к.п.н. Марин Люлюшев и заместник-декани – доц. к.ф.н. Невяна Дончева и гл. ас. к. и. н. Калчо Калчев. До започването на първата учебна година (1984/85) деканското ръководство извършва огромна работа за привличането на преподаватели и изграждането на основните катедри, за разработване на първите учебни планове и осигуряване на необходимата материална база. Приети са първите 300 студенти по двете специалности и са сформирани 5 катедри: „Педагогика и психология“, „Предучилищна педа-

гогика“ , „Начална училищна педагогика“ , „Естетическо възпитание“ и „Трудово обучение“. По-късно се обособяват като самостоятелни катедрите „Психология“ и „Педагогика“ , а след въвеждането на дисциплината „Основи на информатиката“ се създава и катедрата „Математика и информатика“, която става основа за изграждането на един от новите факултети на Великотърновския университет – факултета по математика и информатика.

От март 1987 г. декан на факултета е доц. к.ф.н. Александър Нейков, а заместник-декани са доц. к. ф. н. Стоян Буров, доц. к. ф. н. Стефанка Стефанова и гл. ас. к.п.с.н. Илия Стойков. Доц. к. ф. н. Стоян Буров ръководи факултета от август 1989 г. до избирането му в деканското ръководство на филологически факултет.

Усилията на всички досегашни ръководства на факултета са били насочени главно към кадровото осигуряване на научното израстване на катедрите, към непрекъснатото усъвършенстване на учебните планове и процеса на обучение, както и към изграждането на модерна учебно-техническа база за университета.

Научните прояви във факултета са в няколко направления. Голяма част от тях имат научно-приложен характер – насочени са към усъвършенстване на учебния процес, на неговата организация, дидактическо и материално осигуряване.

Преди всичко трябва да се отбе-

лежат системното издаване на свитък „Педагогика“ в Трудове на ВТУ „Св. Кирил и Методий“ , Двухтомния сборник „Проблеми на обучението и възпитанието във ВУЗ“, излизащото от тази година списание на факултета „Педагогически алманах“. Освен в тези издания на факултета, могат да се посочат много публикации на наши преподаватели в списанията „Педагогика“ , „Начално образование“ , „Предучилищно възпитание“ и „Музикални хоризонти“

Факултетът е организиран 9 научно-теоретически и научно-практически конференции, между които:

1. Интензификация на учебно-възпитателния процес (1989 г.).
2. Развиващи функции на учебния процес в детската градина (1990 г., съвместно със СУ).
3. Педагогически условия за детско творчество (1992 г., съвместно със СУ).
4. Семейството като възпитателен фактор (1994 г.).

Голяма е ролята на ежегодно провеждания Пролетен колоквиум с възпитаници на факултета – на последния колоквиум бяха изнесени над 45 доклада, една непрекъсната проверка и критерий за ефективността на работата на факултета.

Постоянно е участието на почти всички преподаватели от факултета в различни научни прояви у нас, свързани с проблемите на обучението и възпитанието. Не са малко участията на наши преподаватели на научни

конгреси и конференции в чужбина. Тук трябва да се отбележат участията на доц. Д. Василев в конгреса на психолозите в Амстердам и Москва, на доц. Ив. Карагъзов (конференция в Кранс-Монтана, Швейцария) и на други наши колеги в Иена, Нитра, Братислава, Букурещ и др. Доц. Д. Василев, доц. Вяч. Василковски и ст. ас. Марияна Няголова са членове на Европейската асоциация по психология на личността.

В рамките на преките договори за международно сътрудничество на Великотърновския университет, факултетът поддържа връзки с Педагогическия факултет на Университета „Фр. Шилер“ – Иена, Германия; Педагогическия факултет на Университета „Ян Коменски“ в Братислава и Педагогическия факултет в Нитра (Словакия); Полтавския институт „Короленко“, Московския педагогически университет и Университета в Янина – Гърция.

Издадени са редица учебници и учебни помагала, с които се осигурява нормално протичане на учебния процес:

- „Педагогика“ (автор проф. Люлюшев и доц. Ив. Иванов);
- „Методология и методи на историко-педагогическите изследвания“ (автори проф. Бижков, проф. Люлюшев);
- „История на педагогиката и българското образование“ (авт. проф. Атанасов, проф. Люлюшев и др.);
- „Педагогическа етика“ (гл. ас.

Ж. Карапенчев);

- „Основи на дефектологията“ (доц. Ив. Карагъзов);
- „Диагностика на отклоненията в психичното развитие“ (доц. Ив. Карагъзов);
- „Увод в психологията“ (доц. Д. Василев);
- „Педагогическа психология“ (гл. ас. Ил. Стойков);
- „Практикум по психология“ (доц. В. Василковски);
- „Методика на обучението по труд и творчество“ (ст. преп. Т. Николова);
- „Школа по пиано“ (гл. ас. Ст. Бочева);
- „Технически средства за обучение и електронизация“ (доц. К. Чолаков) и др.

Доц. П. Дражев е съавтор на 3 учебника с методически ръководства по Родинознание за III клас и по история за VII и VIII клас.

Проф. Люлюшев и доц. Дражев са създатели и съавтори на Годишник по история на българското образование – орган на МНО и Националния музей на образованието – излязъл в 8 тома.

Проф. Люлюшев е автор и на 6 монографии върху проблемите на българската просвета и педагогическа мисъл в Трансилвания, Влахия, Молдова, Бесарабия и Добруджа. Вече 15 години той е член на Специализирания научен съвет по педагогика при ВАК, а от четири години е председател на факултетния научен

съвет по педагогика и психология, който има правата да удостоява с научните звания „доцент по педагогика“ и „доцент по психология“.

Колективи от факултета са разработили значими комплексни теми финансирани от научно-изследователския сектор и имащи голямо приложно значение. Такива са темите „Интензификация на чуждоезиковото обучение и самообучение във ВУЗ“, „Видеоконпютърната техника в обучението по чуждите езици“, „Методика за разработване и използване на аудиовизуални дидактически материали“, „Аудиовизуален комплекс за обучение по хуманитарни дисциплини“ и др. Като краен резултат от тези разработки е създаването на мултимедийни пакети и обучаващи програми по различните учебни дисциплини, както и изграждането на модерна учебно-техническа база на университета. От преподавателите във факултета беше създаден и университетският Аудиовизуален център – един от първите и най-модерните в страната. Създаден е и комплекс за микрообучение, който значително ще подобри организацията на педагогическата практика на студентите.

Вижданията на всички катедри във факултета за изграждане на модерен Педагогически факултет са въплътени в цялостен проект, който е в завършена фаза на техническо проектиране и чака своето финансиране и реализация.

За приобщаването на студентите

към научно-изследователската дейност са функционирали редица научни кръжоци: по детска литература за деца и юноши; по детска лингвистика; математика в началното училище; предучилищна педагогика; дидактика, история на педагогиката и българското образование и др.

Освен участието си в различни научни прояви, преподавателите в областта на изобразителното изкуство и музиката имат и редовни творчески изяви.

Гл. ас. Пламен Легкоступ има над 20 участия в национални изложби, 5 самостоятелни изложби в България и 2 във Франция.

Гл. ас. Лилия Наумова има самостоятелни концерти в България, Италия, Полша, Канада и Русия, както и първи изпълнения и записи в Националното радио.

Гл. ас. Стефка Бочева, съвместно със Сребра Михалева са участвали с 52 концерта – лектории в Националната програма „Музика – училище“ и самостоятелни концерти в София и Чехия. Имат първи изпълнения и записи на български автори в Националното радио.

Гл. ас. Божанка Моцинова е изнесла лекции за българската музика в Международния летен семинар към университета в Генуа – Италия.

Ст. ас. Клара Мечкова създаде хора за старобългарска и църковно-славянска музика, който не се нуждае от представяне и вече има концертно турне в Италия.

Факултетът е един от първите в страната с готови нови учебни планове с тристепенна структура, чакащи приемането на законова база за реализация. Разработено е и представено на вниманието на МНО наше виждане за държавните изисквания за придобиване на педагогическа квалификация.

Значително е присъствието на Педагогически факултет в дейността на Отделението за повишаване на квалификацията към Великотърновския университет. Проведени са 17 курса за следдипломна специализация и преквалификация за специалностите Предучилищна педагогика и Начална училищна педагогика с общо 465 учители, 7 курса за придобиване на учителска правоспособност от инженери с общо 150 специалисти и 4 курса за преквалификация по олигофренопедагогика на 90 учители.

През последните години вниманието на факултета е насочено и към вътрешното обогатяване на двете основни специалности (чрез широка гама от специализации и втори специалности), както и към разкриването на нови специалности. През миналата учебна година бяха разкрити специалностите „Психология“ и Музикална педагогика, за които има утвър-

дена държавна поръчка и през тази учебна година. Най-новата ни специалност – Социална педагогика (редовно и задочно обучение) е разкрита от учебната 1994/95 година. Приетото от АС мотивирано предложение за две нови специалности – Предучилищна педагогика с чужд език и Начална училищна педагогика с чужд език чака решението на МНО. Тези нови специалности ще покрият реална обществена необходимост.

В деня на своя юбилеен празник не можем да отменим сериозните проблеми, които трябва да преодолява факултетът и които всъщност са проблеми на цялата ни образователна система. Ниският съвременен социален статус на българския учител естествено води до известен отлив от учителската професия. Но ние сме спокойни за своето бъдеще, ние вярваме, че каквито и политически сили да управляват тази страна, те не могат да не разберат, че ще имат нужда не само от надеждна полиция и армия, но и от висококвалифицирана социално осигурена армия от учители.

Ние безспорно си имаме кривици, знаем си ги, но ще ги оставим за делниците. На празник – като на празник!

Да си пожелаем здраве, творчески сили и вяра в по-доброто бъдеще.

Честит юбилей, скъпи колеги!